Raadsvoorstel

Onderwerp	Omgevingsvisie Oldambt
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	28 oktober 2025
Datum raadsvergadering	19 november 2025
Zaaknummer	58718-2025:991842
Steller	Ger Lindeman
Portefeuillehouder(s)	Gert Engelkens
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Op 12 juli 2023 heeft de gemeenteraad een startnotitie Omgevingsvisie Oldambt vastgesteld: 9h3 (8c) Raadsbesluit inzake Vaststellen startnotitie Omgevingsvisie - Raad 2023-07-12 Oldambt - iBabs Publieksportaal Op 13 mei 2025 heeft de gemeenteraad het concept-ontwerp van de Omgevingsvisie besproken en is deze door het college vanaf 28 mei ter inzage gelegd.
Voorgesteld raadsbesluit	**De raad besluit:** 1. De Omgevingsvisie Oldambt 2025 met de daarin opgenomen uitvoeringsparagraaf vast te stellen; 2. De als bijlage 3 opgenomen Nota zienswijzen Omgevingsvisie Oldambt vast te stellen
Samenvatting	Sinds eind 2022 is gewerkt aan een nieuwe Omgevingsvisie voor de gemeente Oldambt. In een intensief traject met inwoners, ondernemers, instellingen, ambtelijke collega's, externe adviseurs en bestuurders is gekomen tot een ontwerp-omgevingsivise. Deze heeft van 29 mei tot en met 9 juli 2025 ter inzage gelegen. Hierop zijn 15 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn beoordeeld en van een reactie voorzien door het college. Naast een aantal verduidelijkingen in de tekst is de visie met name op het thema Natuur aangevuld. Dit leidt tot een op onderdelen aangepaste visie die nu voorligt ter vaststelling. Deze omgevingsvisie gaat uit van en richt zich mede op het uitgangspunt dat iedereen die onderdeel is van de Oldambtster samenleving mee kan doen. Daarnaast formuleert de visie ambities gericht op leefbare dorpen, ruimte voor ondernemerschap en innovatie, vernieuwing in het landelijk gebied en een duurzaam en klimaatbestendig Oldambt. Na vaststelling door de gemeenteraad vormt de Omgevingsvisie het document dat richting geeft aan ontwikkelingen die impact hebben in of op de fysieke leefomgeving in de gemeente Oldambt. Het document dient als toetsingskader voor initiatieven van derden, maar ook voor het handelen door de gemeente zelf. Daarnaast zal de visie en de uitwerking daarvan in programma's ook een doorvertaling

	moeten krijgen in het Omgevingsplan. Hieraan zal de komende jaren worden gewerkt.
Bijlage(n)	1. Omgevingsvisie Oldambt 2. Kaartenbijlage Omgevingsvisie Oldambt 3. Nota Zienswijzen Omgevingsvisie Oldambt
AVG	Waar nodig zijn documenten geanonimiseerd. Daarmee wordt voldaan aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

TOELICHTING

Inleiding

De Omgevingswet schrijft voor dat gemeenten binnen drie jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten beschikken over een Omgevingsvisie. De gemeente Oldambt beschikt al sinds oktober 2017 over een Omgevingsvisie. Die voldoet echter niet op alle onderdelen. Vandaar dat in juli 2023 door het vaststellen van een Startnotitie besloten is om tot een geactualiseerde Omgevingsvisie te komen. Tijdens een uitgebreid proces met inwoners, ondernemers, bedrijven, instellingen en medeoverheden is gekomen tot de ontwerp-omgevingsvisie. Deze heeft van 29 mei tot en met 9 juli ter inzage gelegen. Gedurende die periode zijn 15 zienswijzen ingediend. Enkele door individuele inwoners, de meeste door medeoverheden of door verenigingen/stichtingen actief binnen Oldambt.

Deze zienswijzen zijn samengevat weergegeven in de Nota zienswijzen en van een reactie voorzien door het college. Naast een aantal verduidelijkende aanpassingen in te tekst van de visie zien we in diverse zienswijzen op het thema natuur aanleiding om de tekst van de Omgevingsvisie op onderdelen aan te vullen. Dit is verwerkt in de voorliggende versie van de Omgevingsvisie (bijlage 1).

Wanneer de raad zich kan vinden in de voorgestelde reacties en de gevolgen daarvan voor de inhoud van de Omgevingsvisie kan de visie worden vastgesteld zoals die bij dit voorstel is opgenomen.

Motivatie

Voorgeschiedenis

In oktober 2017 heeft de gemeenteraad vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet een Omgevingsvisie voor Oldambt vastgesteld. De veronderstelling was destijds nog dat de Omgevingswet snel daarna in werking zou treden. Dit zou uiteindelijk nog tot 1 januari 2024 duren. Inmiddels zijn bijna 8 jaar verstreken sinds de vaststelling van de vorige Omgevingsvisie en is er het nodige veranderd. Meest in het oog springend zijn de grote omslag in het denken over woningbouw en mogelijke krimp en het steeds verder onder druk staan van de agrarische sector, de natuur en het klimaat.

In juli 2023 heeft de raad daarom met het vaststellen van een Startnotitie besloten om tot een nieuwe, geactualiseerde Omgevingsvisie te komen. Oorspronkelijk was de planning er op gericht om in 2024 tot afronding van de visie te komen. Gaandeweg het proces is vastgesteld dat kwaliteit en zorgvuldigheid boven snelheid gaan en is besloten meer tijd te besteden aan het proces met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Dit heeft geleid tot een langer proces dan vooraf gepland, maar ook tot een beter resultaat.

Inhoud

In de Omgevingsvisie wordt een zestal principes geformuleerd over hoe we omgaan met onze fysieke leefomgeving en de beperkte ruimte die beschikbaar is voor vele ruimte vragende thema's. Deze principes worden in de visie verwoord op pagina 13 en 14. Die leidende principes zijn:

- Meerwaarde: plannen zorgen voor meerwaarde, voor zoveel mogelijk inwoners;
- Kwaliteit: alle plannen dragen bij aan eigenheid van Oldambt;
- Meervoudig: plannen zijn multifunctioneel en inpasbaar.
- Gezond: plannen stimuleren een gezonde leefomgeving;
- Duurzaam; plannen hebben zo weinig mogelijk afwenteling (in tijd of plaats) en hebben oog voor lange termijneffecten.
- Betrokkenheid: belanghebbenden worden vroegtijdig betrokken bij de ontwikkeling van plannen.

Verder zijn 5 ambities geformuleerd rond een aantal thema's. Die zijn verder uitgewerkt in de hoofdstukken 3 tot en met 7 van de visie. Het betreft de volgende ambities.

1. Iedereen doet mee
2. Leefbare dorpen en wijken met ruimte voor wonen;
3. Ruimte voor ondernemerschap en innovatie
4. De nieuwe Graanrepubliek
5. Een klimaatbestendig en energiebewust Oldambt

De volgorde waarin de verschillende ambities zijn weergegeven geeft geen rangorde aan, al is de als eerste geformuleerde ambitie iedereen mee kan doen mede leidend voor de realisering van de overige ambities. Het adagium 'Iedereen doet mee' wordt niet voor niets als eerste punt benoemd.

Indeling in gebieden

Een van de meest in het oog springende zaken is het nadrukkelijk indelen van de gemeente in twee gebieden. Beide even waardevol, maar beide ook met hun eigen kenmerken en dynamiek. Nieuw is daarbij vooral de gedachte dat de gemeente enerzijds bestaat uit een in meer of mindere mate stedelijk hart rond Blauwestad dat niet alleen bestaat uit Winschoten, maar ook uit de om de Blauwestad gelegen kernen Scheemda, Midwolda, Oostwold, Finsterwolde en Beerta. Bij het maken van keuzes voor het realiseren van voorzieningen is daarmee een keuze voor Winschoten niet altijd meer vanzelfsprekend.

Anderzijds is sprake van een groot en vooral open gebied waar de landbouw, het landschap, de natuur en de beleving van al die kwaliteiten voorop staan, maar waarbinnen zich ook dorpen bevinden die voldoende ruimte krijgen om leefbaar te blijven.

Participatie

In hoofdstuk 17 wordt omschreven hoe de visie tot stand gekomen is en welke partijen allemaal betrokken zijn bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Dit varieert van vertegenwoordigers van alle dorpen tot grote en kleine ondernemers, zorginstellingen als Oosterlengte en GGD, maar ook organisaties als het Waterschap, Omliggende collega-gemeenten, Veiligheidsregio, de provincie en LTO. Voor het thema landelijk gebied is aansluiting gezocht bij het proces van het project Toekomst Landelijk Gebied (TLG) dat is geïnitieerd door de provincie en waar alle in het buitengebied actieve partijen intensief zijn betrokken.

Het beeld dat uit de participatie naar voren komt is dat in de dorpen vooral de vraag leeft hoe die in de toekomst leefbaar blijven. Daarbij vindt vrijwel iedereen ruimte voor voldoende woningen voor de eigen inwoners (jeugd en ouderen) van belang. Nieuwe woningen dragen bij aan het in standhouden van voorzieningen en daarmee aan de leefbaarheid van de dorpen.

Formele procedure
Naast een proces van participatie schrijft de Omgevingswet voor dat voor het vaststellen van de Omgevingsvisie het afdeling 3.4 Awb van toepassing is (artikel 16.26 Omgevingswet). Dit houdt in dat een ontwerp-omgevingsvisie ter inzage wordt gelegd waarop een ieder een zienswijze in kan dienen.

Betrokkenheid (externe) partners

Zoals hiervoor aangegeven heeft participatie met inwoners, ondernemers en diverse andere partijen/organisaties een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van de ontwerp-visie.

Het voorstel dat nu voorligt is het resultaat van de reacties op het ter inzage gelegde ontwerp van de Omgevingsvisie waarop door 15 individuen, medeoverheden en instanties een reactie is ingediend. Het overgrote deel van de reacties geeft aan het stuk als zeer prettig leesbaar te ervaren en zich op hoofdlijnen te kunnen vinden in de voorgestelde richting. Opmerkingen hebben vooral betrekking op aandacht voor natuur in de visie.

Er is een relatief uitgebreide zienswijze ontvangen van de provincie Groningen. Dit is opmerkelijk, omdat de provincie in het voorbereidende proces om input gevraagd is naar aanleiding van ambtelijke concepten. Hierover is met de provincie gesproken. Geconcludeerd is dat dit voortvloeit aan een gebrek aan interne afstemming bij de provincie in de ambtelijke fase. Iedereen moet wennen aan de Omgevingswet en hoe je met de instrumenten daarvan om kan gaan en welke werkwijze daarbij past. In de zienswijzennota is in de samenvatting en de voorgestelde reactie daarop waar nodig ingegaan op de verschillende onderdelen van die zienswijze.

Consequenties

In de Omgevingsvisie is ook een hoofdstuk opgenomen over het vervolg. Als de raad een aantal ambities waar wil maken zullen daarop ook programma's moeten worden opgesteld en uitgevoerd. Dit thema en de borging van de visie in de organisatie zijn onderwerpen die vooral rond de vaststelling van de visie aan de orde zijn. In de besluitvorming is dit expliciet gemaakt door de gemeenteraad te vragen zich ook te committeren aan het vervolg.

Vervolg

Na vaststelling is geen beroep of bezwaar mogelijk. De Omgevingsvisie is een zelfbindend document voor de gemeente. Bij het opstellen van een Omgevingsplan of bij het beoordelen van initiatieven (van derden) dient de Omgevingsvisie als toetsingskader/uitgangspunt.

Verder vloeien uit de visie op verschillende onderwerpen (verplichte) programma's voort zoals op het gebied van wonen, warmtetransitie, mobiliteit en klimaatadaptatie. In de Omgevingsvisie is een uitvoeringsparagraaf opgenomen waarin daaraan aandacht wordt besteed. In het vaststellingsbesluit wordt dit aspect expliciet benoemd.

Winschoten, 7 oktober 2025
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester